

modparten eller tredjemand at udlevere dokumenter, jf. retsplejelovens kapitel 28 om edition. En sådan anmodning kan f.eks. tænkes fremsat, hvis der under retsmæglingen er fremkommet oplysninger om et dokument, som modparten eller tredjemanden efterfølgende bestrider det påberåbte indhold af. Retten kan give modparten eller tredjemanden et editionspålæg, medmindre der derved vil fremkomme oplysning om forhold, som den pågældende ville være udelukket fra eller fritaget for at afgive forklaring om som vidne, jf. retsplejelovens §§ 298 og 299.

3.10.4. Retsplejerådet anfører, at de gældende regler om vidneudelukkelse i retsplejelovens §§ 169-170 må antages at indebære, at en advokat, der har fungeret som retsmægler, som udgangspunkt, i de tilfælde hvor retssagen fortsætter, ikke kan afkræves vidneforklaring om det, der er foregået under retsmæglingen, medmindre retten giver vedkommende pålæg herom, jf. retsplejelovens § 170, stk. 1 og 2. En dommer, der har fungeret som retsmægler, vil derimod som udgangspunkt være forpligtet til at afgive vidneforklaring om det, der er foregået under retsmæglingen, medmindre retten bestemmer, at vedkommende ikke skal afgive forklaring, jf. retsplejelovens § 170, stk. 3.

Efter Retsplejerådets opfattelse bør alle retsmæglere, uanset om der er tale om advokater eller domstolsjurister, ligestilles med hensyn til spørgsmålet om vidneudelukkelse, og rådet finder, at udgangspunktet bør være, at retsmægleren ikke skal kunne afkræves vidneforklaring. Retsplejerådet lægger i den forbindelse vægt på, at adgang til en sådan vidneførelse ville kunne være ødelæggende for parternes villighed til at »åbne op« under retsmæglingen – eventuelt i en separat samtale med retsmægleren – og dermed virke hæmmende for muligheden for en vellykket retsmægling. Retsplejerådet foreslår derfor, at retsplejelovens § 170, stk. 1 og 2, om vidneudelukkelse ændres således, at disse bestemmelser omfatter alle retsmæglere. De foreslåede ændringer medfører, at en retsmægler – uanset om denne er dommer eller advokat – som udgangspunkt ikke vil kunne afkræves vidneforklaring, medmindre parterne er enige herom.

Retsplejerådet har overvejet, om vidneudelukkelsen bør være absolut, som det f.eks. er tilfældet for præster og forsvarere i straffesager, eller om retsmægleren, som det f.eks. er tilfældet for advokater (bortset fra forsvarere i straffesager), skal kunne gives vidnepålæg af retten, hvis betingelserne herfor i øvrigt er opfyldt, jf. retsplejelovens § 170, stk. 2. Efter Retsplejerådets opfattelse foreligger der for så vidt angår retsmæglere ikke samme tungtvejende begrundelse for absolut vidneudelukkelse, som det er tilfældet for

f.eks. forsvarere i straffesager, hvor en person, der er sigtet eller tiltalt for et strafbart forhold, kan have afgivet en forklaring over for forsvareren, som den sigtede eller tiltalte ikke ønsker at fastholde under straffesagen. Retsplejerådet finder det derfor rigtigst i relation til spørgsmålet om vidneudelukkelse at sidestille retsmæglere med advokater (bortset fra forsvarere i straffesager). Det betyder, at retten kan pålægge retsmægleren at afgive vidneforklaring, når forklaringen anses for at være af afgørende betydning for sagens udfald, og sagens beskaffenhed og dens betydning for vedkommende part eller samfundet findes at berettige til, at forklaring kræves.

Retsplejerådet har overvejet, om der også er behov for at ændre vidneudelukkelsesreglerne for en tredjemand, der har deltaget i retsmæglingen, således at denne på samme måde som en retsmægler som udgangspunkt skal være udelukket fra at afgive vidneforklaring. Retsplejerådet finder imidlertid ikke anledning hertil, da de hensyn, der som ovenfor nævnt taler for retsmæglerens vidneudelukkelse, ikke på tilsvarende måde gør sig gældende med hensyn til en tredjemand, der har deltaget i en retsmægling. Medmindre tredjemanden er omfattet af den personkreds, der er nævnt i retsplejelovens § 170, stk. 1, vil vedkommende herefter som udgangspunkt være forpligtet til at afgive vidneforklaring om det, der er foregået under retsmæglingen, medmindre retten bestemmer, at forklaring ikke skal afgives, jf. retsplejelovens § 170, stk. 3.

Hvis der opstår spørgsmål om, hvorvidt en part kan pålægges at afgive forklaring, f.eks. hvor parten efterfølgende indkaldes som vidne i en anden retssag, bør spørgsmålet om, hvorvidt parten skal være fritaget eller udelukket fra at afgive (vidne)forklaring om oplysninger, der er fremkommet under retsmæglingen, efter Retsplejerådets opfattelse afgøres efter de almindelige regler herom, herunder navnlig reglen i retsplejelovens § 170, stk. 3.

Der henvises til betænkningen side 164-170.

3.10.5. Justitsministeriet er enig i Retsplejerådets synspunkter og forslag, og lovforslaget er udformet i overensstemmelse hermed.

Det har i forbindelse med høringen over betænkningen været anført, at reglerne om vidneudelukkelse bør udvides til at gælde alle mæglere/mediatorer og ikke kun retsmæglere. Der er bl.a. henvist til, at hensynet til at imødegå risikoen for, at parterne ellers vil være tilbageholdende med at komme med følsomme oplysninger af frygt for, at mægler vil være underlagt vidnepligt under en eventuel efterfølgende retssag, ikke